



voortgang

Zwolle

## Halfjaarrapportage Sociaal Domein

Hervormingsagenda 1<sup>e</sup> helft 2023

# Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
2	Spoor 1 Sterke Sociale Basis	4
3	Spoor 2 Wmo: Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis	8
4	Spoor 3 Jeugd: Herstel in het gewone leven	12
5	Spoor 4 Participatie: Het potentieel verzilveren	18
6	Spoor 5 Wonen en zorg	23
7	Spoor 6 Eén gezin, één plan	29
8	Communicatie	30
9	Monitoring	31
10	Financiën	33

# 1 Inleiding

Voor u ligt de halfjaarrapportage over de bewegingen die we aan het realiseren zijn in de Hervormingsagenda Sociaal Domein:

- Van apart naar gewoon
- Van deelprobleem naar totaaloplossing
- Van zorgen voor naar zorgen dat
- Van individuele zorg naar samenbrengen van vragen

Terwijl in alle sporen nog hard gewerkt wordt aan alle interventies om onze inwoners beter passende ondersteuning te bieden, komt het einde van het programma in zicht. Eind 2023 loopt het programma af, maar zullen de ingezette bewegingen grotendeels doorgaan. In deze rapportage [zult u lezen](#) dat een aantal sporen de uitkomsten uit dit programma al weten te borgen in de reguliere organisatie. In andere sporen blijven ook na het programma nog opgaveteams werken aan de beoogde hervormingen. We brengen zo langzamerhand de resultaten en lessen over de jaren heen in beeld om te delen en van te leren voor het vervolg. Dat vervolg krijg verdere invulling in de aangescherpte Koers Sociaal Domein waar de Raad, partners en inwoners de komende tijd bij betrokken zullen worden. Ondertussen nemen we u graag weer mee in de voortgang die we op de verschillende sporen hebben geboekt. Zoals bijvoorbeeld de voortgang van de gesprekken met de stad over de Sociale Basis en de ontwikkeling van het Zwolse jongerenplatform. Maar ook de afronding van de inkoop van het Geclusterd Wonen - Beschermd Thuis waarmee zorgaanbieders samen met gemeente, woningcorporaties en welzijnsorganisaties nieuwe woon-zorginitiatieven ontwikkelen in de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis. Of een eerste blik op de ervaringen van het Relatie- en Scheidingsteam en de eerste resultaten van het programma Duurzame inzetbaarheid en vitaliteit, uitgevoerd door Sportservice Zwolle en Tiem, dat zich richt op medewerkers van Tiem én mensen die nog in de bijstand zitten.

Omdat we in het laatste jaar van het programma zitten en de financiële besparingen zeer waarschijnlijk volgens afspraak behaald worden, zijn er in deze rapportage geen risicoprofielen voor de sporen meer opgenomen. Voor de meeste sporen blijft wel gelden dat zowel de reguliere dienstverlening als de beleidsvorming in het sociaal domein onder druk staan. Dat komt door de situatie op de arbeidsmarkt, waarbij sprake is van een tekort aan personeel en een verhoogd ziekteverzuim in de zorg en ondersteuning. Onderbezetting blijft een risico zowel voor de uitvoering van de reguliere zorg en ondersteuning als ook voor de realisatie van de doelstellingen van de Hervormingsagenda en daarna.

Gelukkig stimuleert ons dat ook om op een andere manier te blijven kijken naar de manier van ondersteunen, waardoor onze inwoner met minder ondersteuning of ondersteuning in een andere vorm toch voldoende geholpen is. Ook biedt het kansen om mensen in te zetten die nu nog langs de kant staan.

Verder hebben we de voorgenomen begrotingswijziging voorbereid voor 2024. Met twee samenhangende programma's voor het sociaal domein sluiten we straks beter aan bij de inhoudelijke bewegingen. Budgetten daar besteden waar de best passende oplossing voor de inwoner is, kan nu eenvoudiger en sneller. Dit past ook in de bredere verbetering van de processen rondom de begroting en een bij sterkere sturing door de raad.

Wij wensen u wederom veel leesplezier met deze nieuwe halfjaarrapportage.



**Dorrit de Jong**  
Inclusieve samenleving



**Michiel van Willigen**  
Kansengelijkheid



**Paul Guldmond**  
Duurzame economie





Spoor 1 **Sterke sociale basis**



# Spoor 1 Samenvatting

## Context



### Voor wie

De sociale basis is toegankelijk voor alle inwoners van Zwolle. In de praktijk zullen vooral de mensen die (tijdelijk) ondersteuning nodig hebben daar gebruik van maken.



### Financieel

Budget programma 1: € 37 mln in 2020, € 41 mln in 2021, € 45 mln in 2022  
Geen financiële opgaven in de hervormingsagenda.



Beïnvloedbaar	Niet/ gedeeltelijk beïnvloedbaar
Activiteiten van gesubsidieerde partijen	Effecten coronacrisis
Integraliteit en samenwerking in het aanbod en initiatieven	Burgerinitiatieven, vrijwilligers
	Onderwijs, zorgverzekeraars, werkgevers



### Stakeholders

- Inwoners
- Sport-, cultuur- en welzijnspartijen
- Adviesraden
- Vrijwilligersorganisaties
- Afdelingen gemeente
- Zorgaanbieders
- GGD
- Scholen
- Zorgverzekeraars



### Raakvlak andere sporen

- 2: Beschermd wonen (faciliteren activatie en contacten)
- 3: Jeugd (preventie)
- 4: Participatie (dagbesteding, maatschappelijke participatie)
- 5: Wonen (passend wonen)

## Hervorming

### Probleem:

Onvoldoende integrale blik, visie en sturing op initiatieven en preventie in de sociale basis. Te weinig oog voor en leren van resultaten en wat wel/niet werkt.



### Hervormingen:

- Meer samenhang aanbrengen in aanbod, initiatieven en dienstverlening met focus op preventie
- Meer regie door de gemeente om sociale basis toe te rusten op sociale opgaven
- Sturing meer baseren op beschikbare data en feedback partners en inwoners
- Meer versterken bestaande initiatieven voor verhoogde inclusiviteit
- Meer ruimte voor initiatieven uit samenleving en sociaal ondernemerschap



### Gewenste resultaten:

- Inwoners vinden (dicht bij huis) benodigde ondersteuning
- Signalen inwoners worden eerder opgepikt en opgepakt, erger voorkomen
- Afname specialistische/ zwaardere zorg
- Langer/eerder zelfredzaam zijn en zelfstandig thuis wonen
- Inclusieve(re) activiteiten, netwerken en wijken



### Uitdagingen/risico's:

- Veel stakeholders betrokken, communicatie aandachtspunt
- Loopt door verschillende portefeuilles van wethouders
- Voldoende oog houden voor wat er al is

## Gerealiseerd eerste halfjaar 2023



- Vanuit de HVA is borging van nieuwe werkwijzen in de sociale basis voorbereid, zoals het borgen van werken met gesprekstafels, bestuurlijke overleggen en stadsdialogen.
- De sociale basis is versterkt door:
  - Het met partners afgesloten Sportakkoord 2.0
  - Start verkenning voor versterken sociale basis met zorg, sport en gezond leven
  - Opnieuw vormgeven beleid Vrijwilligerswerk
  - Start nieuwe subsidieregeling voor gezondheid



## 2 Spoor 1

# Sterke Sociale Basis

### Ontwikkelingen

Het verder bouwen aan een sterke sociale basis heeft een belangrijke plaats in het nieuwe coalitieakkoord. De komende jaren bouwen we vanuit vertrouwen verder aan een sociale basis, waarin de meeste inwoners zelf hun sociale contacten hebben en zinvolle activiteiten vinden. Een basis waar inwoners van Zwolle op terug kunnen vallen als ze toch ondersteuning nodig hebben. Een basis die we samen met inwoners, maatschappelijke organisaties en netwerken in de stad bouwen. Kansengelijkheid, bestaanszekerheid en meedoen zijn belangrijke pijlers in de sociale basis, die de komende jaren verstevigd worden.

### Update voortgang

Het versterken van de sociale basis gebeurt steeds meer vanuit het reguliere werken, zoals in de beleidscyclus en met nieuwe beleidskeuzes. Bij de afronding van de hervormingsagenda eind dit jaar zal het versterken van de sociale basis geheel in het reguliere belegd zijn.

### Samen bouwen aan sterke sociale basis

We bouwen samen met inwoners en partners aan een sterke sociale basis. Als er goede ideeën zijn, verkennen we de mogelijkheden om die te realiseren. Dat kan zowel op wijkniveau als stadsbreed. We werken daarvoor binnen de gemeente samen met andere afdelingen en buiten onze organisatie met professionele en vrijwillige organisaties in de sociale basis. Voor het versterken van de sociale basis werken we op verschillende nieuwe manieren samen met partners en inwoners om tot het beste resultaat te komen. We bespreken ontwikkelingen die invloed hebben op ons (nieuwe) beleid met inwoners, partners en bestuurders. Via onze inkoop- en subsidiepartners krijgen we continu signalen over ontwikkelingen in de stad. We zijn het afgelopen half jaar gestart met het verbeteren van het relatiebeheer en accountmanagement om deze signalen beter te kunnen benutten en om beter te sturen op resultaten. Dat doen we door meer met indicatoren en resultaatafspraken te werken die geregeld geëvalueerd en bijgesteld worden.

Waar nodig zoomen we daarbij in op wijken en buurten. Met het bestuur van wijkaccommodatie De Enk en de Bewonerswerkplaats is verkend hoe we inwoners die van beschermd wonen verhuisd zijn naar een 'beschermd thuis' kunnen betrekken bij de activiteiten in het wijkcentrum in Assendorp en Dieze Oost. In de wijkaccommodaties 't Anker en Bestevaer vinden gesprekken plaats om de activiteiten meer aan te laten sluiten bij de behoefte van

de inwoners. Tot slot vindt er in Diezerpoort een brede verkenning plaats naar de benodigde omvang en het type van maatschappelijke voorzieningen.

In het eerste halfjaar 2023 zijn er gesprekstafels sociale basis geweest met partners. Dit voorjaar hebben we aan deze gesprekstafels gekeken hoe we de Rijksakkoorden voor zorg, sport en gezond leven gaan vertalen in het Zwolse. Het Sportakkoord is inmiddels getekend door alle partijen. Een voorstel voor inzet van de subsidiegelden voor gezond en actief leven (GALA) is in voorbereiding. Ook zijn de voorbereidingen getroffen om een heldere stedelijke en regionale overlegstructuur af te spreken om via het Integraal Zorg Akkoord (IZA) te zorgen voor de afstemming tussen het sociale domein en het medische domein. Daarbij kijken we ook naar de koppeling met mantelzorg en informele zorg.

Op bestuurlijk niveau is tussen partners dit voorjaar ook een overleg geweest. Dit keer hebben de bestuurders trends en ontwikkelingen besproken en de wens geuit om bestuurlijke afstemming in en over de sociale basis transparanter te maken. Tot slot zijn er twee stadsdialogen georganiseerd. Stadsdialogen zijn bedoeld om met partners en inwoners de laatste ontwikkelingen, dilemma's en oplossingen op een bepaald thema te bespreken. Stadsdialoog Zwolle Gezonde Stad was gericht op mentale weerbaarheid van jongeren en hoe die te versterken. De Stadsdialoog Zwolle Armoedevrij! vond dit keer samen met het festival Iedereen t&lt plaats in de wijk Dieze.

### Trendrapportage Sociaal Domein

De Trendrapportage Sociaal Domein is opgesteld en met de voorjaarsstukken naar de raad gestuurd. Het document gebruiken we om toekomstgericht te werken en rekening te houden met ontwikkelingen die zich kunnen voordoen. Dat doen we door een aantal thema's, zoals de groei van het aantal alleenstaanden, verder te verkennen. Ook zijn we gestart om in een stadsdeel integraal naar sociale en fysieke trends en ontwikkelingen te kijken en wat dat betekent voor de voorzieningen. Samen met het programma Maatschappelijke Voorzieningen en een pilot Gebiedsgericht werken zoomen we in op Holtenbroek en dus ook op de sociale basis daar.

### (Raads)besluiten ter versterking sociale basis

Het hernieuwde beleid voor vrijwilligerswerk is door het college vastgesteld. Het doel is om het aantal vrijwilligers op peil te houden en vrijwilligers en organisaties te ondersteunen in het vinden, opleiden en behouden van vrijwilligers.

Ook is het hernieuwde beleid voor Sociale activatie en herstel vastgesteld, zodat we het aanbod voor mensen die niet zelfstandig tot daginvulling kunnen komen, passend maken aan de vraag. Er is een jaarlijkse subsidieregeling gestart om gezondheid van onze inwoners samen te verbeteren. Verder is er een initiatievenmakelaar aangesteld. Die maakt inwoners of partijen wegwijs als ze met hun idee aan een sterke sociale basis willen bijdragen.

### Relaties met andere sporen

Er wordt gewerkt aan een hernieuwde opdracht voor het Sociaal wijkteam en een visie op arbeidsparticipatie. We verkennen de rol van de sociale basis in deze hernieuwde opdrachten.

### Korte vooruitblik

- Afronding van spoor 1 in de Hervormingsagenda door borging van de resultaten in de reguliere werkwijzen. Dat zal o.a. gebeuren in de hernieuwde begroting die voor 2024 wordt opgesteld. Hier zal het versterken van de sociale basis in terug te vinden zijn in doelen, ambities, maatschappelijke effecten, activiteiten en financiën.
- In de tweede helft van 2023 verwachten we de sociale basis te versterken met:
  - Het nieuwe beleid voor Basisvaardigheden;
  - De begroting 2024 met daarin bestedingsvoorstellen voor de € 2 miljoen investeringsruimte voor de sociale basis en de uitwerking van de GALA-regeling;
  - Een uitwerking van het Integraal Zorgakkoord om preventie van zorg in de sociale basis gezamenlijk met de zorgverzekeraar vorm te geven;
  - Een uitwerking van de uitvoeringsagenda sociale basis voor jeugd;
  - Vaststelling van de subsidieregeling jeugd- en jongerenwerk onder leiding van vrijwilligers. Hiermee gebruiken we de kracht van de stad om jeugdigen activiteiten te bieden;
  - Blijven betrekken van inwoners en partners via gesprekstafels en stadsdialogen.

Hierover zal ook via de reguliere beleidscyclus worden geïnformeerd.

### Uitgelicht:

In de afgelopen jaren konden we – mede door corona – niet altijd de jongeren bereiken die het nodig hadden. De ontwikkeling van het Zwolse jongerenplatform Blauwhaus helpt daarbij. Een van de doelstellingen van dat platform is dat organisaties met en voor jongeren beter samenwerken om jongeren te bereiken. In de eerste helft van 2023 hebben we hier goede voorbeelden van gezien.

Uit een door de Jongerenraad georganiseerde bijeenkomst over lhbtq+ bleek dat er weinig feesten voor deze doelgroep zijn. In afstemming met de jongeren is toen een feest georganiseerd. Ze dachten en besloten mee van ticketprijs tot line-up. Een betrokken jongere geeft aan: "Heel vaak heb je als jongere geen stem. Maar nu kan je rechtstreeks met de professionals praten. Je hebt directe invloed op wat er gebeurt en kan dus echt iets veranderen." Een van de betrokken professionals: "Best vaak wordt iets bedacht of georganiseerd voor jongeren. Maar het werkt extra goed als zij hier intensief bij betrokken worden. Het feest was een paar dagen van tevoren uitverkocht, wat de behoefte hieraan duidelijk maakt. Een tweede editie volgt in oktober."







Spoor 2 **Wmo: Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis**





# Spoor 2 Samenvatting

## Context



### Voor wie

Inwoners met psychiatrische dan wel psychosociale problematiek die toezicht en/of begeleiding nodig hebben om mee te kunnen doen in de samenleving

- Op peildatum 26 april 2023 hadden 482 inwoners van Zwolle een indicatie Beschermd en/of Begeleid Wonen, waarvan 299 Beschermd Wonen (251 ZIN en 48 pgb) en 183 Begeleid Wonen (133 ZIN en 50 pgb). In de regio IJssel-Vecht waren er in totaal 751 inwoners met een indicatie, waarvan 491 Beschermd Wonen en 260 Begeleid Wonen.



### Financieel

Budget Regio-IJsselvecht: 42,1 mln  
Gerealiseerde besparing in 2019 t/m 2022: 1,4 mln  
Meer informatie over de besparingen is in dit hoofdstuk te vinden onder de Actualisatie van de value case.



Beïnvloedbaar	Niet/ gedeeltelijk beïnvloedbaar
Ontwikkelen woonvarianten	Effecten coronacrisis
Ontwikkelen Sterke Sociale Basis	Nieuw verdeelmodel vanaf 2024
Versterken samenwerking	Beschikbaarheid passende woningen



### Stakeholders

- Cliënten (vertegenwoordigers)
- Centrale Toegang
- Zorgaanbieders Wmo
- Regiogemeenten
- Lokale toegang/wijkteams
- Zorgverzekeraars/zorgkantoor
- Verwijzers instroom cliënten (Jeugd, GGZ, DJI)
- Toezichthouders



### Raakvlak andere sporen

- 1: Sterke sociale basis (activatie, contacten)
- 3: Jeugd (overgang jeugdzorg)
- 4: Participatie (dagbesteding, inkomen en werk)
- 5: Wonen (beschikbare passende woningen)

## Hervorming

### Probleem:

Nog te veel te zware en dure zorg te ver weg van thuis, terwijl lichtere vormen voor dezelfde resultaten kunnen zorgen.



### Hervormingen:

- Inwoners kunnen langer thuis wonen of eerder weer zelfstandig wonen met passende hulp
- Inrichten lichtere vormen ondersteuning in aansluiting op thuisondersteuning
- Inclusieve wijken en voldoende geschikte woningen
- Werken vanuit totaaloplossing, dus afstemmen op dagbesteding, inkomen en sociale contacten.
- Verleggen financiële verantwoordelijkheid van centrumgemeente naar alle gemeenten uit de regio
- Toewijzing cliënten naar passende zorg



### Gewenste resultaten:

- Passende zorg voor de doelgroep
- Match zorgvraag en woonplek
- Geen gedwongen verhuizing
- Inclusieve wijk, goede balans tussen draagkracht en draaglast
- Beheersbare uitgaven



### Uitdagingen/risico's:

- Voldoende passende woningen, vooral in de regio
- Stut en steun in de wijk, op peil houden, of versterken van draagkracht

## Gerealiseerd eerste halfjaar 2023



- Afronden aanbesteding voor beschermd en begeleid wonen
- Een projectleider is gestart met de voorbereidingen voor de overname van de taken van de Centrale Toegang door het Sociaal Wijkteam (SWT) met ingang van 1 januari 2024
- De Regiovisie Beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2022 -2032 is de eerste helft van 2023 aangevuld met een nadere uitwerking van de visie maatschappelijke opvang
- De aanbesteding van het Geclusterd wonen beschermd thuis in Zwolle is afgerond

## 3 Spoor 2

# Wmo: Van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis

### Ontwikkelingen

#### Landelijke ontwikkeling, samen met de regio

In de eerste helft van 2023 werd duidelijk dat de doordecentralisatie van beschermd wonen niet doorgaat per 1 januari 2024. De invoering van het woonplaatsbeginsel en het daarbij horende nieuwe financieel verdeelmodel is uitgesteld omdat het Rijk en de gemeenten geconstateerd hebben dat het tijdpad voor invoering van het nieuwe wetsvoorstel te krap is. De nieuwe streefdatum is vooralsnog 1 januari 2025. Ondanks het uitstel gaan we in de regio IJssel-Vecht wel verder met de voorbereidingen voor deze doordecentralisatie. We benutten de extra tijd om onze regio zo goed mogelijk voor te bereiden op de nieuwe situatie vanaf 1 januari 2025.

#### Regionale ontwikkelingen

Voor de samenwerkingsregio IJssel-Vecht is in het voorjaar van 2023 de aanbesteding voor beschermd en begeleid wonen afgerond. De nieuwe contractering start per 1 juli 2023.

Ontwikkelingen toegang beschermd wonen

De toegang tot beschermd wonen voor regio IJssel-Vecht blijft in 2023 bij de Centrale Toegang (CT) als onderdeel van de GGD. Voor vijf gemeenten in de regio IJssel-Vecht, waaronder Zwolle, wordt de toegang vanaf 1 januari 2024 lokaal belegd. Drie gemeenten in de regio IJssel-Vecht gaan de toegang alsnog bij de CT beleggen. In het eerste halfjaar van 2023 zijn voorbereidingen getroffen voor de overname van de taken van de CT door het Sociaal Wijkteam (SWT).

### Update voortgang

#### Afbouw van de wachtlijst

Uit de analyse van de wachtlijst op 1 juni 2023 blijkt dat er 92 inwoners in de gemeente Zwolle zijn met een indicatie voor beschermd wonen. Het totaal aantal wachtenden is in het afgelopen jaar nagenoeg gelijk gebleven. Het aantal wachtenden dat direct plaatsbaar is, is in percentage iets afgenomen. Hoewel de wachtlijst in omvang weinig verandert, blijkt uit een analyse dat de doorstroom in één jaar tijd bijna de gehele wachtlijst ververst.

#### Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2022-2032

De bestaande Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2022-2032 is de eerste helft van 2023 aangevuld met een uitwerking van de visie maatschappelijke opvang. De visie is verrijkt met de input van ervaringsdeskundigen en aangepast aan de hand van het landelijke actieplan dakloosheid.

Daarnaast bevorderen we de samenhang tussen de verschillende opgaven regionaal en de lokale ontwikkelingen naar beschermd thuis. Dat doen we onder andere door als gemeenten goede voorbeelden te delen en door te leren van elkaar.

#### Tussenvormen

Het aanbestedingsproces van het Geclusterd Wonen - Beschermd Thuis in Zwolle is afgerond. Op 1 juli 2023 zijn de nieuwe contracten ingegaan en is gestart met de ontwerpfasen. In de ontwerpfasen wordt het product Geclusterd Wonen - Beschermd Thuis verder uitgewerkt, samen met betrokken partners zoals woningcorporaties, welzijnsorganisaties en de participatieraad. In de ontwerpfasen zetten we in op het verbreden/uitbreiden van de diverse pilots die al op dit terrein zijn gestart in Zwolle (zie voor een overzicht van de initiatieven spoor 5 Wonen en zorg).





### Toegang

De keuze is gemaakt (zie ontwikkelingen) om de toegang tot beschermd wonen (en beschermd thuis) vanaf 2024 lokaal bij het Sociaal Wijkteam (SWT) te beleggen. De raad heeft ingestemd met het voorstel om extra middelen beschikbaar te stellen (€ 390.000 voor 2024 en € 390.000 voor 2025). Hierdoor kan nu gericht worden gewerkt aan het inregelen van SWT om de toegang beschermd wonen/beschermd thuis per 1 januari 2024 over te nemen. Er is een projectleider aangesteld die dit binnen het SWT verder uitwerkt in afstemming met de GGD. Dit traject wordt zorgvuldig, met aandacht voor de personele consequenties, samen met de GGD en de regiegemeenten doorlopen.

### Verbinding met de wijk

We spreken niet meer van 'landing in de wijk' maar van 'verbinding met de wijk'. Het is namelijk een doorgaand proces dat nooit af is. Het gaat hierbij om het vinden van de juiste balans tussen draagkracht en draaglast in de wijk. We zetten in op inwonersparticipatie, sociale contacten en ontmoeting. Hierbij valt te denken aan het herstelteam voor mensen met een ernstige psychische aandoening, maar ook de voorzieningen die er al zijn in de wijk en bestaande ondersteuning zoals Sociale Activatie en Herstel (SAH). We werken aan het doorbreken van negatieve beeldvorming van psychisch kwetsbare inwoners (ook wel de-stigmatisering) met de pilot Werkplaats onbegrepen gedrag in Dieze Oost.

### Korte vooruitblik

In de tweede helft van 2023 maakt de projectleider Beschermd Wonen verdere afspraken met het SWT en de GGD voor de implementatie van de toegang.

Op 1 juli 2023 start de ontwerpfasen voor Geclusterd Wonen - Beschermd Thuis en zullen nieuwe projecten worden ontwikkeld.

Op 1 juli 2023 start de nieuwe contractering beschermd en begeleid wonen binnen de samenwerkingsregio IJssel-Vecht.

In de tweede helft van 2023 wordt het regionale samenwerkingsconvenant voor beschermd wonen, begeleid wonen en maatschappelijke opvang voor 2024 aangepast en vastgesteld. Daarnaast wordt vanuit de Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang ook verder gewerkt aan het bevorderen van samenhang tussen verschillende opgaven regionaal en lokaal.

Regionaal blijven we werken we aan de doorontwikkeling van de toegang en de governance vanaf 2025. Dit pakken we op in werkgroepen samen met de beleidsadviseurs uit de regio. Met de doordecentralisatie in het vooruitzicht wordt komend halfjaar gebruikt om te kijken hoe we in de toekomst met de (regionale) wachtlijst willen omgaan. In januari 2024 verwachten we een nieuwe analyse van de wachtlijst.







Spoor 3 **Jeugd: Herstel in het gewone leven**





# Spoor 3 Samenvatting

## Context



### Voor wie

Focus op kwetsbare gezinnen en jongeren.  
Aantal jeugdigen met jeugdhulp: jaarlijks ongeveer 3.500  
Waarvan jeugdhulp met verblijf: ongeveer 490 (in 2022)



### Financieel

Budget 2022: ca. € 45 mln.  
Gerealiseerde besparing 2020 t/m 2022: € 1,9 mln  
Nog te realiseren in 2023: € 0,2 mln



Beïnvloedbaar	Niet/ gedeeltelijk beïnvloedbaar
Inrichten preventie	Effecten coronacrisis
Samenwerking SWT- contract-management-beleid-zorgaanbieders	Verwijzing door GI's en huisartsen
Lokale budgetten	Inkoopmodel RSJ
Budget en maatregelen Rijk	



### Stakeholders

- Jeugdigen en opvoeders
- Sociale wijkteams
- (Huis)artsen
- Welzijnsorganisaties
- Onderwijs
- Kinderopvang
- Jeugdhulpaanbieders
- Jeugdbescherming en -reclassering
- Veilig Thuis
- Regiogemeenten
- Regionaal Serviceteam Jeugd
- Rijk



### Raakvlak andere sporen

- 1: Sterke sociale basis (activatie, contacten)
- 2: Beschermd wonen (overgang jeugdzorg)
- 4: Participatie (dagbesteding, opleiding en werk)
- 5: Wonen (beschikbare passende woningen)
- 6: Één gezin, één plan

## Hervorming

### Probleem:

Gezinnen vinden (eenvoudige) ondersteuning nog te laat. Via huisartsen en scholen nog te vaak/makkelijk verwijzing naar zwaardere jeugdhulp. Aanbod is vaak nog leidend in plaats van de vraag en context.



### Hervormingen:

- Meer oplossingen dichtbij: thuis op school en in de wijk
- Normaliseren opvoedingsuitdagingen: het gewone leven en veerkracht van jeugdigen en ouders zijn het vertrekpunt
- Breed kijken naar systeem voor structurele oplossingen
- Van aanbod- en productgericht werken naar vraag- en resultaatgerichte oplossingen



### Gewenste resultaten:

- Minder schooluitval en meer participatie
- Eerder passende hulp beschikbaar, mede door passende verwijzing
- Afname zware zorg waar mogelijk
- Duurzamere effecten van de hulp door betere aansluiting bij dagelijks leven



### Uitdagingen/risico's:

- Beperkte invloed op regio
- Beperkte invloed op verwijzers, terwijl gemeente wel verplicht de rekening van de toegewezen zorg betaalt
- Belang en effecten en resultaten van preventie zijn niet makkelijk aantoonbaar

## Gerealiseerd eerst halfjaar 2023



- In de Proeftuin jeugd zijn nog eens 49 casussen opgepakt in de proeftuin waar in de meeste gevallen andersoortige oplossingen zijn gevonden (vorige periode 33 casussen)
- Dashboard Jeugd is uitgebreid met eigen inzet Sociaal wijkteam
- Jongerenwerk is ingezet op school als nieuwe interventie en proef
- Pilot Relatie- en Scheidingsteam afgerond en positief geëvalueerd
- Toegang tot dyslexie is verder ontwikkeld. Plan van aanpak voor de invulling van extra ondersteuning én voor het versterken van preventie met ingang van schooljaar 2023-2024
- Vakmanschap 60 professionals SWT rondom toegang verbeterd door systemische opleiding

## 4 Spoor 3

# Jeugd: Herstel in het gewone leven

### Ontwikkelingen

Per 2023 hebben we in onze regio een nieuw inkoopmodel voor specialistische jeugdhulp ingevoerd. Ondertussen is de jeugdhulp gewoon doorgedaan. We zien dat het aantal Zwolse jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt, stabiel blijft of zelfs licht daalt.

Met name in de Proeftuin Jeugd worden we steeds creatiever als het gaat om maatwerkoplossingen waarbij de jeugdhulp zoveel mogelijk in het gewone leven wordt geboden en waardoor we uithuisplaatsingen zoveel mogelijk voorkomen.

Op 19 juni 2023 is de nieuwe Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp voor de periode 2023-2026 vastgesteld. In de agenda zijn 32 afspraken tussen schoolbesturen Primair en Voortgezet Onderwijs en gemeente Zwolle vastgelegd. Deze agenda is de uitwerking van thema 2 uit de Strategische Onderwijsagenda – een passende onderwijsplek voor alle kinderen en jongeren. Rapportage over de voortgang is onderdeel van de bijbehorende uitvoeringsagenda. Met de nieuwe agenda werken we samen verder aan de toekomst van kinderen en jongeren in Zwolle.

Eind juni is de landelijke Hervormingsagenda Jeugd vastgesteld en gepubliceerd. Financieel betekent dit dat de landelijk voorgenomen bezuinigingen tot en met 2025 niet doorgaan. Lokaal hebben we in 2023 en 2024 wel een besparing ingeboekt (zie het Coalitieakkoord). Verdere toelichting hierop staat in de financiële paragraaf. In 2025 zal een deskundigencommissie een zwaarwegend advies geven over wat er landelijk nodig is in de jaren na 2025. Naast maatregelen van het Rijk, waaronder wetgeving, vraagt de landelijke Hervormingsagenda Jeugd om doorvertaling op regionaal en lokaal niveau.

### Update voortgang

#### Preventie

##### Samen voor een stevige basis

Met het programma Samen voor een stevige basis ondersteunen we op school, waardoor leerlingen minder beroep doen op vormen van specialistisch onderwijs en/of specialistische jeugdhulp. Bij vijf scholen wordt het programma uitgevoerd. Voor de meeste scholen loopt het

programma door tot en met schooljaar 2023-2024. De looptijd voor het gehele programma is volgens afspraak in de nieuwe Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp 2023-2026 verlengd tot en met schooljaar 2024-2025.

Een eerdere meting van het beroep op jeugdhulp bij een van de scholen liet in 2022 nog weinig verandering zien in het gebruik van jeugdhulp. In de eerste helft van 2023 hebben we een nieuwe peiling voorbereid bij de vijf genoemde scholen voor het gerealiseerde effect. De uitkomsten volgen in de tweede helft van 2023.

Met een aantal scholen hebben we gekeken naar nieuwe interventies, zoals de inzet van jongerenwerk op school. Voor de basisscholen is besloten om vanaf dit schooljaar (2023-2024) te werken zoals de Proeftuin jeugd: leren van casuïstiek die door ondersteuningsteams van de scholen wordt ingebracht. We starten daarmee met scholen in de stadsdelen West en Zuid, waar de Proeftuin jeugd al loopt.

#### Uitgelicht praktijkvoorbeeld: Greijdanus College

Met het Greijdanus College zetten we in op het verminderen of hanteerbaar maken van angstklachten en depressie. We zetten op school cognitieve gedragstherapie in, uitgevoerd door de jeugd- en gezinswerker sociaal wijkteam (jgw'er) en door Re-Fit. Daarmee voorkomen we schooluitval en specialistische jeugdhulp buiten de school en versterken we mentale weerbaarheid en veerkracht van jongeren.

Casus 1: Een gevoelig meisje dat graag de sfeer goed wil houden en alles op wil lossen loopt vast binnen haar gezin waarin vier gezinsleden autisme hebben. De jgw'er heeft uitleg gegeven over autisme, waardoor het meisje het gedrag om zich heen beter snapt en daardoor minder moe is en zich beter voelt.

Casus 2: Jeugdige geeft aan zich niet prettig te voelen in de klas en angstgevoelens te hebben. Zo durft ze bijvoorbeeld niet op te staan tijdens de les om de klas uit te lopen. Door inzet van cognitieve gedragstherapie heeft jeugdige elke les geoefend met 'gekke' opdrachten zoals pennen laten vallen en oprapen en naar de wc gaan en teruglopen. Uiteindelijk verminderden de klachten en voelde ze zich beter in de klas.



Dit sluit aan bij de keuze van het Samenwerkingsverband passend onderwijs 2305/Primair Onderwijs om wijkgericht te werken aan passend onderwijs.

## Toegang

### Sterk ouderschap, scheiden zonder schade

In Zwolle werken we aan het voorkomen van complexe scheidingen, zodat kinderen gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien. Belangrijk instrument hiervoor is het Relatie- en Scheidingsteam dat in september 2021 is gestart als pilot in twee stadsdelen. Deze pilot is geëvalueerd en de uitkomsten hiervan zijn positief.

1. Het lukt het Relatie- en Scheidingsteam om (langdurige) conflicten bij ouders te voorkomen of te doorbreken (de-escalatie) waardoor er minder belasting is bij kinderen.
2. Ouders en jeugdigen ervaren een duidelijke meerwaarde in de hulp en ondersteuning van het Relatie- en Scheidingsteam.
3. Medewerkers van het Relatie- en Scheidingsteam ervaren een duidelijke meerwaarde in de werkwijze.
4. Adviesbureau Andersson Elffers Felix (AEF) beoordeelt de interventie Relatie- en Scheidingsteam als kansrijk voor het versnellen van de transformatie jeugdhulp.

De evaluatie wordt in juli 2023 ter informatie aangeboden aan de gemeenteraad.

“Van een tornado, ruzie, oorlog naar complete rust.”

(ouder)

“Eerst had ik er wel heel erg last van. Ik vond het lastig om überhaupt te praten over mijn problemen. Toen ik met iemand van het Relatie- en Scheidingsteam ging praten werd het wel steeds beter. Ja, daardoor ben ik me wel beter gaan voelen.”

(jeugdige)

“Er werd zo in goed en fout gedacht [...] Met onze nieuwe aanpak, kijken we veel breder, veel milder”

(professional)

### Uitgelicht: Casus Lukas

#### Betrokkenen: moeder, vader, sociaal werker Relatie- en Scheidingsteam Zwolle

#### De hulpvraag bij aanvang

Samengesteld gezin met twee kinderen uit een eerdere relatie van vader en een gezamenlijke zoon: Lukas van 4 jaar (niet de echte naam). Sinds de geboorte van de gezamenlijke zoon is meer spanning binnen de relatie o.a. op gebied van opvoedingsstijl, gezamenlijke tijd vinden en de gevoelens van moeder m.b.t. hun eigen kind en de stiefkinderen. Tijdens de gesprekken met de jeugd- en sociaal werker geven ouders aan dat ze het willen hebben over Lukas, die thuis veel slaat en schopt, niet luistert en voor veel spanning zorgt binnen hun relatie. Vader geeft aan dat Lukas nooit naar hem luistert, omdat moeder hem niet los wil laten. Vader geeft ook aan dat Lukas dat goed in de gaten heeft en zijn ouders probeert uit te spelen. Lukas is drukker dan andere kinderen, maar andere mensen lijken dat niet te zien of te ervaren; op school en de opvang gaat het goed, bij opa en oma en de buurvrouw ook.

#### Opbrengst

De medewerker van het Relatie- en Scheidingsteam heeft het met de ouders gehad over waar zoon goed in is en dat hij meer is dan alleen het vervelende gedrag. Met de ouders zijn patronen uitgetekend over wat er gebeurt in het contact met hun zoon. De ouders stemmen nu samen meer af en er is voor zoon meer structuur in het naar bed gaan, eten etc. Ouders hebben elkaar beter leren begrijpen, Lukas is thuis vrolijker en niet meer het onderwerp van gesprek. Het probleem van 'lastige zoon' is verlegd naar 'hoe kunnen wij ervoor zorgen dat we als ouders elkaar beter begrijpen, zodat de kinderen er geen last van ervaren?' Nu is de vraag veranderd naar 'hoe kunnen we als samengesteld gezin één gezin worden met elkaar?'

#### Ervaringen

Ouders zijn erg positief over de wijze waarop zij zijn geholpen. Zonder de hulp zouden zij niet meer bij elkaar zijn. Ouders kunnen nu wat hen bezighoudt beter bespreekbaar maken bij elkaar. Het ingaan op de situatie van het stiefouderschap en opvoeding had een positief effect op de onderlinge relatie.

De sociaal werker heeft vanuit een systemische visie ouders inzicht gegeven in het onderlinge reactiepatroon in het ouderschap en de partnerrelatie en hoe die te verbeteren. Omdat ouders zelf konden bijsturen hierop, was verwijzing naar specialistische hulp niet nodig.

### Parents house

We verkenden de opening van een tweede Parents house in Zwolle. Door aangekondigde wijzigingen in wet- en regelgeving, waarbij een verbod gaat gelden op tijdelijke huurcontracten, is de opening van een tweede huis nu niet aan de orde.

Via Parents house Nederland loopt er op landelijk niveau een lobby om een uitzondering te maken voor dit type organisaties. In de periode van september 2022 tot nu zijn er 5 huurcontracten in het Parents house Zwolle geweest. Op dit moment staan 3 mensen op de wachtlijst. De mensen die in het Parents house wonen of gewoond hebben, hebben samen 12 kinderen. Deze kinderen waren dus gebaat bij het feit dat hun ouders ruimte kregen om hun scheiding te regelen of hun relatieproblemen aan te pakken.

### Dyslexie

In het eerste half jaar 2023 lag de focus van het proces 'toegang tot dyslexiezorg' op de voorbereidingen van de uitvoering. De poortwachter heeft alle dossiers gescreend die door scholen zijn aangemeld voor diagnostiek dyslexiezorg. De meeste dossiers waren op orde, een klein aantal is terugverwezen naar school. In het eerste half jaar 2024 wordt op basis van een evaluatie besloten over voortzetting van inzet van de poortwachter na afloop van de proeftuin. De schoolbesturen hebben in de afgelopen periode een plan van aanpak opgesteld voor de invulling van extra ondersteuning op ondersteuningsniveau 3 (dat gaat over de mate van ondersteuning op een schaal van 4) én voor het versterken van preventie van dyslexiezorg met ingang van schooljaar 2023-2024. Daarmee versterken we het onderwijs en de ondersteuning van leerlingen met (ernstige) lees- en spellingproblemen, waardoor we onnodig beroep op dyslexiezorg voorkomen, zodat die beschikbaar blijft voor leerlingen die dit echt nodig hebben. De positieve financiële effecten van de proeftuin dyslexie staan beschreven in de financiële paragraaf.

### Proeftuin Jeugd: Samenspel in de wijk

Vanaf september 2022 zijn we in de proeftuin in de stadsdelen Zuid en West aan de slag met casuïstiek. In totaal zijn tot 1 juli 2023 82 casussen opgepakt. Dit betreft deels nieuwe vragen (zowel licht als complex) en deels vastlopende casuïstiek.

Het aantal betrokken partners is in de eerste helft van dit jaar flink gestegen en we vinden steeds meer andere oplossingen dan zware jeugdhulp. Het loslaten van het denken in kindgerichte oplossingen vraagt nog steeds een omslag in denken en werken van alle betrokkenen: hulpvrager, wijkteamprofessionals, jeugdhulpaanbieders en ouders. Dit blijft een intensief veranderproces.

Over de periode van de start van de proeftuin t/m 1 juli 2023 is een tussenevaluatie opgesteld met de eerste lessen en resultaten. Deze tussenevaluatie wordt in het najaar aangeboden aan de raad.



Partnerbijeenkomst West Proeftuin Jeugd Samenspel in de wijk

### Passende jeugdhulp

#### Sturingsinformatie Jeugd

In het project Verbetering sturing en sturingsinformatie jeugdzorg hebben we een dashboard jeugdzorg gebouwd dat steeds verder wordt ontwikkeld. Het dashboard geeft ons meer zicht op de inzet van jeugdzorg zodat we gericht kunnen sturen op gewenste bewegingen.

Begin 2023 hebben we het dashboard grondig aangepast vanwege de invoering van het nieuwe inkoopmodel jeugdhulp. We hebben verkend welke gewenste bewegingen in het dashboard het scherpst in beeld gebracht kunnen worden én welke bewegingen inhoudelijk prioriteit verdienen. Dit heeft geleid tot een focus op twee concrete doelen die model staan voor de beweging die we in Zwolle maken in het jeugddomein:

- Naar NUL uithuisplaatsingen
- Sneller hulp dichtbij (met behulp van inzet sociale basis en Sociaal Wijkteam)

Om de gewenste beleidsontwikkelingen beter in beeld te krijgen, hebben we begin 2023 de eigen hulpverlenende inzet van het Sociaal Wijkteam toegevoegd aan het dashboard. In een bijeenkomst met alle jeugd- en gezinswerkers hebben we het belang van correcte registratie benadrukt en besproken wat nodig is voor en bijdraagt aan de gestelde doelen.

### Afwegingskader Jeugdhulp

In april en mei 2023 ontvingen we rapporten<sup>1</sup> van de Rekenkamercommissie en van AEF over de voortgang van de jeugdzorg in Zwolle. Naar aanleiding daarvan én op basis van de lessen die we leerden via de Doorbraakmethode en in de proeftuin Jeugd: Samenspel in de wijk, hebben we geconstateerd dat naast een afwegingskader over de inzet van ondersteuning bij jeugdhulpvragen, ook geïnvesteerd moet worden in het vakmanschap van de medewerkers van het Sociaal Wijkteam. Daarom zijn alle ongeveer 60 professionals van het Sociaal Wijkteam in West en Zuid die deelnemen aan de proeftuin, getraind met de maatwerkopleiding 'Systeem therapeutische attitude' van de Swolsche school. Dit is een contextgerichte training, waarin professionals leren op een andere manier te kijken naar ondersteuningsvragen, patronen, hun eigen rol en die van andere belangrijke betrokkenen.

### Korte vooruitblik

In de tweede helft van 2023 volgen de resultaten van de nieuwe peiling van het programma Samen voor een stevige basis.

Ook wordt in juli de evaluatie van het Relatie- en Scheidingsteam aangeboden aan de raad.

In het najaar wordt de tussenevaluatie van de proeftuin Jeugd: Samenspel in de wijk met de eerste opbrengsten en lessen aangeboden aan de raad.

In de tweede helft van 2023 ontwikkelen we - geïnspireerd door het sturingsmodel van de gemeente Utrecht - een Zwols sturingsmodel jeugdzorg.

~~Als basis voor een goede afweging over de inzet van ondersteuning bij jeugdhulpvragen, bereiden we een aangepaste Verordening jeugdhulp voor. Daarin verwoorden we scherper wat onder de eigen verantwoordelijkheid van gezinnen hoort en wat valt onder Passend Onderwijs, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Zorgverzekeringswet (Zvw), de Wet tangdurige zorg (Wtz) en de Jeugdwet. Het voorstel voor de gewijzigde verordening sturen we in het najaar van 2023 na advisering door de Participatieraad aan de gemeenteraad.~~

In het najaar zal de VNG met een implementatieplan komen en een uitvoeringstoets rondom de Hervormingsagenda Jeugd. Daarnaast gaat de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) gemeenten ondersteunen bij het maken van een regionale inventarisatie ('startfoto'). De Hervormingsagenda Jeugd gaat ook breder dan alleen het jeugddomein.



Partnerbijeenkomst Zuid Proeftuin Jeugd Samenspel in de wijk

<sup>1</sup> Zie hierover de nota Voortgang transformatie jeugdzorg Zwolle, d.d. 12 juni 2023





Spoor 4 **Participatie: Het potentieel verzilveren**



# Spoor 4 Samenvatting

## Context



### Voor wie

Kwetsbare inwoners voor wie extra inspanning nodig is om op de arbeidsmarkt te komen.



### Financieel

Financiële opbrengsten of besparingen vallen niet binnen het kader van de hervormingsagenda.



Beïnvloedbaar	Niet/ gedeeltelijk beïnvloedbaar
Uitvoering: IO, Tiem, SWT, Rmc en RBZ	Effecten coronacrisis
Aansturing betaalde partners	Werkgevers en opleiders
Versterken samenwerking	Ontwikkelingen economie en arbeidsmarkt



### Stakeholders

- Tiem
- Werkgevers, onderwijs en andere publiek-private partners
- Inkomensondersteuning
- Sociaal wijkteam
- Partijen Sterke sociale basis



### Raakvlak andere sporen

- 1: Sterke sociale basis (activatie, netwerk)
- 2: Beschermd wonen (randvoorwaarde Beschermd thuis)
- 3: Jeugd (daginvulling, opleiding, werk)

## Hervorming

### Probleem:

Het potentieel van inwoners die langs de kant staan zonder werk wordt nog onvoldoende gezien en verzilverd.



### Hervormingen:

- Meer regie voor de inwoner
- integrale toegang (niet per se fysiek): vanuit dezelfde visie ondersteunen en verwijzen
- Bieden divers aanbod laagdrempelige werkplekken
- Meer denken vanuit de totaaloplossing (creatief denken en soms afwijken van de regels)



### Gewenste resultaten:

- Soepele overgang tussen school en werk
- Stappen zetten met helderheid over financiële impact, stapje terug ook mogelijk.
- Werkplekken die passen bij behoefte inwoner



### Uitdagingen/risico's:

- Krapte op de arbeidsmarkt (dit is ook een kans)
- Werken vanuit dezelfde visie
- Zorgen dat inwoner geen last heeft van de achterliggende verschillende wetten en regelingen
- Geschotte budgetten

## Gerealiseerd eerste halfjaar 2023



- Advies van het Innovatielab voor verbetering van het uitvoeringsmodel in de keten Tiem, Inkomensondersteuning en Sociaal wijkteam
- Tweede tussentijdse evaluatie sociale coöperatie uitgevoerd
- Verhoging inclusiviteit werkgever door start kandidaten Indicatievrij aan de slag bij impact ondernemer

## 5 Spoor 4

# Participatie: Het potentieel verzilveren

### Ontwikkelingen

Ook in de eerste helft van 2023 zien we krapte in personeel op de arbeidsmarkt. Dat zal de komende jaren aanhouden. Dit merken we nog steeds in de tekorten in de uitvoering van ondersteuning, zoals bij leerlingenvervoer en huishoudelijke hulp. Daarnaast staan ook grote opgaven onder druk, zoals de energietransitie.

De mensen die instromen in de bijstand kennen meer en/of grotere problemen, wat hen kan belemmeren in deelname aan het arbeidsproces. Het grootste deel van het bijstandsvolume wordt gevormd door mensen die langdurig bijstandafhankelijk zijn. Vanaf de eerste helft van 2023 zien we een toename van het bijstandsvolume:

Stand	juli 2021	december 2021	juli 2022	december 2022	juli 2023
Aantal dossiers	3.727	3.619	3.585	3.541	3.586
Dossierstijging van:	113	-108	-34	-44	45

De in 2021 en 2022 ingezette daling is daarmee gestopt. De complexiteit van problematiek van de meeste inwoners in de bijstand is (nog) te groot om uit te stromen naar werk of opleiding.

Het aantal mensen dat gebruik maakt van de WW is gedaald:

Aantal mensen met WW	juli 2023	daling tov december 2022
Regio Zwolle	4.073	5,9 % (4.327)
Nederland	151.967	1,6 % (154.414)

Bron: Regionale maandcijfers arbeidsmarktinformatie

### Update voortgang

In dit spoor stimuleren wij de uitstroom van mensen die al langer in de bijstand zitten. Door de aanblijvende krapte op de arbeidsmarkt hebben zij meer kans om uit te stromen. Dat krijgt specifiek vorm in onderstaande onderdelen.

#### Laagdrempelige werkplekken

Hier toetsen we in de praktijk of met het bieden van laagdrempelige werkplekken de overgang naar betaalde arbeid verbetert voor Zwollenaren die twee jaar of langer afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering. De plekken zijn laagdrempelig, omdat er minder eisen aan deelnemers

worden gesteld dan bij het huidige aanbod op de arbeidsmarkt en het gaat om passend werk. Zo stimuleren we een grotere uitstroom naar betaald werk.

We hebben twee concepten voor laagdrempelige werkplekken in uitvoering.

#### 1. Uitkering inzetten als loon

Dit noemen we de Startbaan. In de zomer van 2021 is de werving van kandidaten voor deze nieuwe uitvoeringspraktijk in samenwerking met Werkcoöperatie de Middencirkel gestart. In totaal hebben 118 mensen zich aangemeld. 13 kandidaten zijn actief werkzaam binnen een overeenkomst. Van de aangemelde kandidaten die niet actief zijn binnen een Startbaan, hebben een aantal toch een succes behaald. Er zijn 19 mensen na aanmelding uitgestroomd naar regulier werk en 10 kandidaten zijn actief in een ander traject van Tiem of bij een partner.

Redenen voor het niet doorzetten van een aanmelding (in 105 gevallen):

- Aanmelding (in overleg) teruggetrokken of werk gestopt (35%: nog niet in staat, fysiek te zwaar of te weinig loon);
- Niet voldoen aan voorwaarden (24%: andere gemeente of verantwoordelijkheid UWV);
- Geen contact meer na aanmelding of zelfs na oriëntatiefase.

Over de resultaten van de evaluevaluatie die deze zomer plaatsvindt, wordt de raad apart geïnformeerd.

#### 2. Sociale Coöperatie

Dit is een collectief van bijstandsgerechtigden die langdurig (meer dan 2 jaar) langs de kant staan en via de Sociale Coöperatie rust en ruimte krijgen om ondernemerschap uit te proberen. Het kan als voortraject dienen voor het traject Parttime Ondernemen (Regionaal Bureau Zelfstandigen).

#### Deelnemers

In juli 2023 waren 18 deelnemers actief. Het streefaantal is daarmee behaald. Een aantal deelnemers is gestopt. De redenen daarvoor lopen uiteen. Twee kandidaten zijn gestopt omdat zij (parttime) betaald werken hadden gevonden. Eén kandidaat is als vrijwilligers aan de slag



gegaan. Vanwege uiteenlopende persoonlijke redenen zijn nog eens twee deelnemers gestopt, staat er één on hold en zijn er zeven na aanmelding niet gestart.

### Inkomsten van deelnemers

De Sociale Coöperatie is nu ruim een jaar operationeel en de deelnemers zijn op 3 verschillende momenten gestart. Twee deelnemers hebben een omzet die aanzienlijk hoger ligt dan het streefbedrag van € 1.200 per jaar. Dit zijn ook de twee deelnemers die de meeste kosten maken, waardoor de winst minimaal is. Drie deelnemers hebben een omzet tussen de € 500 en € 1.000. De overige deelnemers hebben nog geen noemenswaardige omzet gemaakt.

### Vervolg

De financiering van de Sociale Coöperatie loopt af. Voor het voortzetten van deze praktijk doen de initiatiefnemers een aanvraag voor de subsidieregeling Sociale Activatie en Herstel. Daarmee is de experimenteerfase afgerond en wordt het project dus beoordeeld in de reguliere subsidieregeling.

### Impuls dienstverlening

Aanvullend is in de eerste helft van 2023 een impuls gegeven aan de dienstverlening gericht op re-integratie. Deze impuls is voor het grootste deel gefinancierd met tijdelijke rijksmiddelen. Hieronder een opsomming van de verschillende interventies die een impuls hebben gegeven.

### Programma Duurzame Inzetbaarheid en Vitaliteit

Sportservice Zwolle en Tiem voeren een meerjarig programma<sup>2</sup> uit gericht op duurzame inzetbaarheid en vitaliteit van medewerkers van Tiem én mensen die nog in de bijstand zitten. In deze rapportage gaan we in op de mensen die nog een bijstandsuitkering hebben. De grootste uitdaging wat betreft de kandidaten was het bereiken van de doelgroep en vervolgens de deelname aan de beweegactiviteiten. Om daar ervaring mee op te doen is ervoor gekozen klein te beginnen en de omvang van de groep deelnemers steeds verder uit te breiden. Zowel de respons als deelname namen snel toe. Het doel was om toe te werken naar de positieve beweging naar zelfstandig sporten en om daarmee de vitaliteit te verbeteren en mensen letterlijk 'werkfit' te maken.

Van november 2022 tot en met juni 2023 zijn op vijf verschillende momenten groepen kandidaten gestart. De laatste groep in juni. Wekelijks is er voor hen een beweegmoment in een sporthal in Zwolle Zuid. In totaal hebben 120 kandidaten zich aangemeld. Van de deelnemende kandidaten zijn er 27 blijvend zelfstandig aan het sporten in georganiseerd verband.

<sup>2</sup> Dit programma is bekostigd met tijdelijke rijksmiddelen om de nadelige effecten van de coronacrisis op te vangen en een deel met Spuk-middelen

Ook bij ontwikkeling naar werk zien we resultaat<sup>3</sup> :

- 11 kandidaten zijn betaald aan het werk
- 4 kandidaten zijn actief op een werkervaringsplek
- 1 kandidaat is gestart met een opleiding

### Uitgelicht:

Hieronder een aantal reacties van deelnemers op het laagdrempelige beweegprogramma:

“Je leert opnieuw kijken naar je beperkingen en mogelijkheden”

“Een echte aanrader omdat je op je eigen niveau kunt meedoen en zo weer een beetje fitter wordt!”

“Ook heeft het me het duwtje en zelfvertrouwen gegeven om thuis weer meer te bewegen.”

Het sporten is heel laagdrempelig. Ik vond het eerst heel spannend want op gymles vroeger voelde ik me nooit veilig en werd ik nooit gekozen. Nadat de les begon hier voelde ik me gelijk veilig en op mijn gemak. Het is makkelijk en leuk”.

### Gebiedsgerichte interventies

In het eerste half jaar van 2023 zijn er twee evenementen geweest, waarvoor (een deel van) de bijstandspopulatie is uitgenodigd.

Op 28 maart vond Jouw route de wijk plaats. Dit is een variant op de stadsbrede aanpak Jouw Route, waarin kandidaten wordt gevraagd wat nodig is om te kunnen werken. Ter plekke waren professionals van het Sociaal Wijkteam, de afdeling Inkomensondersteuning en Tiem, zodat een kandidaat met een integraal plan aan de slag kon. Deze voormalige pilot van de hervormingsagenda is als reguliere aanpak geborgd en sluit aan bij de opgave gebiedsgericht werken.

Op 2 juni was het evenement Iedereen t€lt in Diezerpoort. Het doel was om mensen slimme tips te geven over geld (besparen), te helpen met het op orde krijgen van hun administratie en te informeren over regelingen voor een financieel steuntje in de rug. Dit evenement is georganiseerd door Travers Welzijn, Stichting Present Zwolle, SamenZwolle, Diaconaal Platform Zwolle en Gemeente Zwolle.

<sup>3</sup> Van de laatste groep (gestart in juni) zijn de resultaten nog niet bekend.

### 'Indicatievrij aan de slag' bij Impact Ondernemer

Er zijn verschillende vormen waarmee iemand met een afstand tot de arbeidsmarkt bij een werkgever aan de slag kan. Vooral voor kleinere werkgevers is het ingewikkeld om goed op de hoogte te zijn van de regels en mogelijkheden, ook al worden ze bijgestaan door een accountmanager van het Werkgeversservicepunt. Ook zijn de administratieve lasten vaak hoog. Toch kunnen deze werkgevers een cruciale bijdrage leveren aan een inclusieve arbeidsmarkt. Daarnaast is het ook voor de kandidaat zelf een spannende en onbekende weg om aansluiting te vinden op de arbeidsmarkt. Vaak moet een indicatie verkregen worden voor het Doelgroepenregister of Beschut Werk. Dan komt de vraag in welke vorm iemand aan de slag kan: wordt het een stage, een werkervaringsplek of toch al een proefplaatsing of reguliere arbeidsovereenkomst? En dan komt nog de zoektocht naar een werkgever met een geschikte plek en passend werk.

Daarom verlagen we de drempels voor werkgevers die jongeren van 18 tot 27 jaar een plek bieden ondanks de lage loonwaarde en intensieve begeleiding die nodig is. Dat doen we door de indicatie en de vraag over vorm over te slaan en direct financiering voor ondersteuning te geven, zodat op de werkplek zelf een passende vorm gevonden kan worden. Bij deze uitvoeringspraktijk willen we komen tot een collectief van 3 werkgevers. In het eerste half jaar van 2023 zijn we gestart met 1 werkgever en 4 jongeren. Met deze praktijk willen we jongeren ruimte geven om te 'rijpen'. Door het wegnemen van de drempels voor werkgevers die inclusief willen werkgeven, kunnen meer jongeren op de arbeidsmarkt actief zijn in plaats van bijvoorbeeld binnen dagbesteding.

### Uitvoeringsmodel

In maart is de eerste fase van het Innovatielab afgerond. Het Innovatielab had tot doel om vanuit de praktijk tot concrete adviezen te komen over het verbeteren van de dienstverlening in de uitvoeringsketen, waarin het Sociaal Wijkteam, Inkomensondersteuning en Tiem belangrijke spelers zijn. Daarnaast zijn ook het Doorstroompunt (voorheen RMC), Regionaal Bureau Zelfstandigen en Leerplicht samenwerkingspartners.

Gedurende een jaar is een team met professionals vanuit Tiem, Sociaal Wijkteam en Inkomensondersteuning in het Innovatielab onder leiding van een projectleider aan het werk geweest. Zij hebben een prototype voor de dienstverlening ontworpen door voortdurend de werking ervan in de praktijk te toetsen en verbeteren. In het hele proces stond de inwoner en daarmee de menselijke maat centraal.

In maart zijn de resultaten intern gepresenteerd. De raad zal in de tweede helft van 2023 hierover geïnformeerd worden. De nieuwe werkwijze wordt in eerste instantie in het klein

voortgezet. De inzichten worden ook meegenomen in de ontwikkeling van de visie op de participatieketen naar werk. Hiermee is dit onderdeel onder de Hervormingsagenda afgerond en wordt door het management in kaart gebracht wat er nodig is om het prototype voor de verbeterde dienstverlening breder uit te rollen.

## Korte vooruitblik

### In het komende half jaar verwachten we:

- Tussentijdse evaluatie uitvoeringspraktijk
  - 'Indicatievrij aan de slag' bij Impact Ondernemer
  - Voortzetting beweegprogramma Tiem en Sportservice
- Evaluatie van de Startbaan. De raad wordt hierover apart geïnformeerd.
- Prototype en lessen van het Innovatielab. De raad wordt hierover apart geïnformeerd.







Spoor 5 **Wonen en zorg**





# Spoor 5 Samenvatting

## Context



### Voor wie

- Ouderen die ondersteuning nodig hebben bij langer zelfstandig/passend wonen
- Inwoners die vanwege een beperking een aangepaste woning nodig hebben
- Jongeren die ondersteuning nodig hebben om zelfstandig te wonen
- Inwoners die vanuit Beschermd Wonen kunnen doorstromen naar een vorm van zelfstandig wonen
- Inwoners die passende ondersteuning nodig hebben in betaalbare woningen



### Financieel

Het programma wonen en zorg heeft budget voor capaciteitsinzet en onderzoek. Budget voor innovaties wordt zoveel mogelijk verkregen door aanvragen te doen op rijksmiddelen zoals de regeling Huisvesting Aandachtsgroepen.



Beïnvloedbaar	Niet/ gedeeltelijk beïnvloedbaar
Prestatie-afspraken woningcorporaties en huurdersraden	Economische ontwikkelingen
Systeem toewijzen (zorg)woningen (beperkter in vrije sector)	Krapte op woningmarkt



### Stakeholders

- Cliënten(vertegenwoordigers)
- Woningcorporaties
- Regiogemeenten
- Zorgkantoor
- Zorgverzekeraar
- Zorg- en welzijnsaanbieders
- Projectontwikkelaars



### Raakvlak andere sporen

- 1: Sterke sociale basis (Inclusieve wijken en betaalbare woningen)
- 2: Beschermd Wonen (beweging Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis)
- 3: Jeugd (betaalbare huisvesting voor niet-studerende jongeren)

## Hervorming

### Probleem:

Door een tekort aan betaalbare, geschikte woningen en/of woon(zorg)vormen worden duurdere zorgvormen ingezet (waarin wonen en zorg zijn gecombineerd) of zijn duurdere woningaanpassingen noodzakelijk.



### Hervormingen:

- Integreeren wonen, zorg en welzijn
- Beweging richting inclusieve wijken
- Meer aandacht voor toekomstbestendige woningen en woonvormen
- Diversiteit aan woonvarianten
- Integrale gebiedsaanpak
- Toegankelijke fysieke omgeving
- Vitaal en waardig ouder worden
- Meer maatwerk



### Gewenste resultaten:

- Inwoners kunnen in alle fasen van hun leven zo veel mogelijk zelfstandig/passend wonen
- Meer levensloopbestendige woningen
- Meer inclusieve en toegankelijke wijken
- Balans zorgvraag en zorgaanbod in de regio. Evenwichtiger spreiding.



### Uitdagingen/risico's:

- Impact ambulantisering voor de buurt
- Invloed regie op commerciële partijen

## Gerealiseerd eerste halfjaar 2023



- Eerste verhuringen Onder de Pannen
- Eerste woningen toegekend Wooncoach 2.0.
- Oplevering Door de Aa-landen
- Actieplan senioren vastgesteld door college
- Aanbesteding geclusterd beschermd thuis wonen afgerond.
- Manifest vastgesteld Samen werken aan goed wonen voor ouderen

## 6 Spoor 5 Wonen en zorg

### Ontwikkelingen

Het programma Wonen en zorg is in 2021 door de raad vastgesteld. In het programma Wonen en zorg zijn de volgende programmalijnen uitgewerkt:

- Vitale, solidaire en gezonde stadsdelen
- Voldoende geschikte woningen
- Passende zorg en ondersteuning

De activiteiten in dit spoor van de Hervormingsagenda overlappen met het Programma Wonen en zorg en vinden daar ook borging na afloop van het programma.

Eind 2022 is aangekondigd door het Rijk dat iedere gemeente een regionale woonzorgvisie moet hebben waarin aandacht is voor alle aandachtsgroepen. Dit wordt ondersteund door de provincie. Inmiddels is dit veranderd van een regionale woonzorgvisie naar een volkshuisvestelijk programma, waardoor er meer verplichtingen zijn. Het vraagt veel samenwerking tussen het fysieke en sociale domein, omdat aandachtsgroepen een diverse samenstelling kennen. Bijvoorbeeld beschermd wonen, maar ook studentenhuysvesting en woonwagengedwongen. Het team Wonen heeft hierin de regie.

### Update voortgang

#### Voldoende geschikte woningen in het kader van Vitale gezonde solidaire stadsdelen

##### **Uitstroom Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang**

Naar aanleiding van het onderzoek naar de uitstroom Beschermd Wonen en Maatschappelijke Ontwikkeling en het rapport In Zwolle kan het, zijn tien aanbevelingen benoemd. Hiervan zijn door het programma WWZ038, waar een groot aantal partijen samenwerkt aan het scheiden van wonen en zorg, de volgende drie punten als meest urgent aangewezen en opgepakt. Hieronder de voortgang op deze punten.

##### **1. Kies voor de bepaling van de huisvestingsopgave voor een onderbouwde aanname**

Voor de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis wonen zijn de komende 7 jaar 40 plekken per jaar nodig. Dit is meegenomen in de prestatieafspraken met de

woningcorporaties. Op dit moment zijn er 31 geclusterde plekken gerealiseerd en 43 geclusterde plekken gepland. In de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis zijn daarnaast nog diverse andere plekken gerealiseerd in projecten als: Goeie Buur, Housing First Jongeren, Wooncoach 2.0.

Ook voor de transformatie van de Herberg is een aantal plekken in de wijk nodig, namelijk 30 voor de komende 10 jaar. Hiervan zijn er 4 gerealiseerd in de vorm van een opvang in de wijk voor economisch dakloze mensen. Ook is gestart met Onder de Pannen in het eerste kwartaal van 2023. De eerste verhuringen zijn een feit. Het Vriendenhuis voor langdurig dakloze mensen zal waarschijnlijk openen in het najaar van 2023. In het Vriendenhuis kunnen 3 langdurig dakloze mensen wonen, die nu verblijven in de Herberg.

##### **2. Thuis in de wijk: oog voor de brede context**

Succesvol zelfstandig wonen gaat over meer domeinen dan alleen een dak boven je hoofd. Het is belangrijk hierbij de verbinding te maken tussen wonen, zorg, daginvulling, inkomen en leefomgeving. Dit is een continu uitgangspunt dat we meenemen bij het realiseren van vernieuwende woonzorgconcepten. Een voorbeeld daarvan is de voorbereidingen van het realiseren van woonzorgleerwerkprojecten, waarbij jongeren een werk-leertraject volgen en een huurcontract krijgen.

Ook is de integrale benadering het uitgangspunt bij het maken van concrete prestatieafspraken tussen gemeente, corporaties en huurdersverenigingen.

In de aanbestedingsstrategie geclusterd beschermd thuis wonen zijn deze uitgangspunten prominent benoemd en maakten zij onderdeel uit van de selectiecriteria.

Werkgroep Concilium – WWZ038 heeft een manifest vastgesteld: Samen werken aan goed wonen voor ouderen. Daarin zijn diverse acties opgenomen om nog meer woningen voor senioren te realiseren, nog meer doorstroom te realiseren en het bewustzijn te vergroten over woonbehoeften van Zwollenaren op leeftijd.

##### **3. Kies concrete projecten en experimenteer met andere financiering voor wijkgerichte samenwerking**

We verkennen de mogelijkheden van gebiedsgericht werken, waarbij wijkgerichte budgetten mogelijk een uitkomst zijn. Dit hebben we verkend met Door de Aa-landen, waarin een groep

inwoners en professionals samen aan de slag is gegaan rondom thema's die leven in de wijk, zoals het creëren van mogelijkheden om elkaar te ontmoeten. Dit heeft waardevolle inzichten opgeleverd over gebiedsgericht werken. De inzichten zullen in het tweede halfjaar van 2023 gedeeld worden met het veranderteam Gebiedsgericht werken van de gemeente Zwolle. Dit kan leiden tot een handreiking gemeenschapsgericht werken voor Zwolle.

### Toegankelijke aangepaste woningen voor ouderen

Er is onderzoek gedaan naar de huisvestingsbehoefte (kwantitatief en kwalitatief) voor senioren. Deze huisvestingsbehoefte is vertaald naar een actieplan seniorenhuisvesting. Het actieplan gaat niet alleen over huisvesting van senioren, maar is breder opgesteld en behelst 4 lijnen:

- Programmering
- Doorstroming
- Sociale basis en preventie
- Maatwerk ondersteuning en zorg

Per lijn zijn diverse acties opgesteld. Het plan wordt in juli 2023 vastgesteld door het college. Dit actieplan zal ter informatie aan de raad aangeboden worden. Daarnaast verwerken we de uitkomsten hiervan de komende tijd in de gebiedsvisies en zijn ze mede richtinggevend voor de gebiedsontwikkelingen.

### Wmo-woningen

Doel is het verbeteren van de werkwijze om aangepaste woningen te realiseren en van het toewijzen van woningen in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Hier zal het komende halfjaar aan gewerkt worden. Het convenant Wmo-woningen is in het eerste kwartaal van 2023 geëvalueerd. Dit heeft geleid tot aanvullende en/of aangescherpte werkafspraken.

### Huisvesting voor niet studerende jongeren

Betaalbare huisvesting voor niet studerende jongeren is een urgent complex vraagstuk. Gezamenlijk met de corporaties worden nieuwe initiatieven ontwikkeld. Ook in de gebiedsontwikkelingen wordt deze opgave waar mogelijk ingebracht. Om op grotere schaal betaalbare woningen voor deze doelgroep te realiseren, wordt gezamenlijk met woningcorporaties verkend hoe extra woningen voor jongeren beschikbaar gesteld kunnen worden in de huidige woningvoorraad en mogelijk in nieuwbouw. In de jaarschijf 2023 van de prestatieafspraken met de woningcorporaties is opgenomen dat voor specifieke doelgroepen de corporaties ook niet- zelfstandige woonruimte wil verhuren. Dit was lang niet mogelijk in Zwolle. In de praktijk heeft dit nog niet geleid tot concrete projecten. In de meerjarige prestatieafspraken voor 2024-2028 is hier extra aandacht voor.

Talentedplein (Community 4.2), waar jongvolwassenen met een lichte ondersteuningsvraag wonen en ambulante begeleiding ontvangen, is een groot succes. Dit blijkt uit de gezamenlijke evaluatie met deelnemers en partijen. Een aanvraag bij het Rijk in het kader van de Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen voor vijf extra gemengde woonprojecten is gehonoreerd. Concreet zijn er twee nieuwe gemengde woonvormen gepland in de Oosterenk en de Tippe.

De pilot Wooncoach van Openbaar Belang en MEE is geëvalueerd. Dit heeft geleid tot de Wooncoach 2.0. Er zijn op basis van het geleerde aanpassingen gemaakt in de toeleiding en screening. Daarnaast is de doelgroep uitgebreid met zittende huurders van Openbaar Belang. Openbaar Belang is ook co-financier van de Wooncoach 2.0. De eerste 3 bewoners wonen inmiddels via deze nieuwe pilot.

### Uitgelicht

DeltaWonen is een betrokken partner in het realiseren van tussenvormen in wonen en zorg: 'In de afgelopen jaren hebben wij projecten zoals Community 4.2 en Betje Wolff ontwikkeld, samen met de gemeente, zorg- en welzijnsinstanties. Deze projecten hebben jongeren met kwetsbaarheden samengebracht in gemeenschappen met 'maatjes' of 'goede burens'. In 2023 zijn we gestart met de ontwikkeling van twee nieuwe projecten. Op de Oosterenk realiseren we 58 flexwoningen waar, naast statushouders en reguliere woningzoekenden, jongeren met kwetsbaarheden een thuis vinden. Dit doen wij samen met de gemeente, Limor, GewoonZes en Hart voor Zwolle.

Ook in het nieuwbouwproject 'De Tippe' zetten we ons in voor een gemengde gemeenschap van mensen met diverse kwetsbaarheden en leeftijden, samen met een groep 'goede burens'. Met partners als Openbaar Belang, de gemeente, RIBW en Hart voor Zwolle, werken we aan de realisatie van een gemeenschap die gedragen wordt door onderlinge steun en samenhang.

In beide projecten realiseren wij een community ruimte. De ervaring leert ons namelijk dat een plek waar bewoners elkaar kunnen ontmoeten en activiteiten kunnen organiseren, bijdraagt aan de onderlinge verbinding. Dit draagt weer bij aan het verminderen van eenzaamheid en een verminderende of uitgestelde vraag aan de zorgprofessional. Ook leert de ervaring dat communityvorming professionele facilitering door een welzijnsorganisatie vraagt'.

**"Samen kunnen we het verschil maken en een voorbeeld stellen voor anderen."**



### Flexwonen

Op ten minste zes locaties in de stad worden flexwoningen gerealiseerd. Op deze locaties worden o.a. statushouders gehuisvest. Daarnaast wordt gekeken welke andere aandachtsgroepen hier kunnen wonen. Dat heeft geleid tot een geclusterd beschermd thuiswoon-zorgproject op de Oosterenk. Ook zal in het voormalige LTO-gebouw een woonzorgconcept gerealiseerd worden voor een Wlz-doelgroep (Wet langdurige zorg).

## Passende zorg en ondersteuning

### Maatschappelijke Opvang

De verbouwing van de Herberg is afgerond. Dit zorgt voor individuele ruimten voor Herberggasten en er is 24-uurs opvang. Dat is voor het herstel van de Herberggasten een enorme verbetering. Omdat er nog onvoldoende aanbod van alternatieven in de wijken is, zijn er nu nog slaapzalen in gebruik om de mensen te kunnen opvangen. We willen deze in de toekomst alleen inzetten voor de winteropvangregeling of andere noodsituaties. In de eerste helft van 2023 is helaas een toename van het aantal gebruikers van de nachtopvang geconstateerd. De krapte op de woningmarkt en de wachtlijsten voor de zorg spelen hierin een rol. De voorbereidingen (planologisch, samenwerkingsovereenkomst, beheerplan etc.) voor de woonunits naast de Herberg voor langdurig dakloze mensen zijn in volle gang. We verwachten dat in de eerste helft van 2024 vijf units worden opgeleverd.

Voor de friendswoning 't Vriendenhuis is een locatie gevonden. Hier kunnen mannen die jarenlang in de nachtopvang verblijven en waarvan uitstroom naar zelfstandig wonen in het verleden niet goed is gegaan, samenwonen met gelijkgestemden. Het beschikbaar komen van de locatie kent enige vertraging. Op dit moment wordt de woning ingezet voor crisisopvang van een gezin. Op 1 oktober 2023 is de woning waarschijnlijk beschikbaar voor het Vriendenhuis.

Onder de Pannen is gestart. Dit is een project waarbij mensen die een slaapkamer over hebben, deze legaal kunnen verhuren aan een stadsgenoot die dringend op zoek is naar woonruimte. Creating Balance voert het project uit. De eerste verhuringen zijn inmiddels een feit.

Housing First Jongeren is gestart en de eerste jongeren worden begeleid volgens deze methodiek. De woningen voor jongeren tot 23 jaar komen echter moeizaam beschikbaar door het geringe aanbod in dit huursegment.

### Beschermd thuis geclusterd

Er zijn twee geclusterde beschermd thuisprojecten in voorbereiding. Beide zullen in het eerste halfjaar van 2024 worden opgeleverd. In de Oosterenk betreft het een jongerenproject voor maximaal 15 jongeren en in de Tippe gaat het om 27 woningen voor ouder dan 23 jaar. In beide projecten kunnen mensen met als zonder een hulpvraag voor onbepaalde tijd wonen. Wel wordt van ze gevraagd onderdeel uit te maken van de community.

### Kamertrainingscentrum

Voor een grote groep jongeren op de wachtlijst voor beschermd wonen lijkt een kamertrainingscentrum voor jongeren van 17-23 jaar een meer passend alternatief. Dit centrum is gericht op het zelfstandig leren wonen. De behoefte aan een kamertrainingscentrum voor deze leeftijdsgroep wordt ondersteund door medewerkers van het Sociaal Wijkteam en jeugdzorginstellingen. Voor uitstroom Jeugdzorg zou dit een passende optie zijn voor veel jongeren. Een locatieverzoek is uitgezet bij de drie Zwolse corporaties. Het betreft hier een intensieve vorm van begeleiding met nachtelijke aanwezigheid van begeleiding. Geclusterd beschermd thuis wonen is voor deze doelgroep een te lichte vorm van ondersteuning.



### Monitoring vernieuwende woonzorgconcepten

Wij vinden het heel belangrijk om onze vernieuwende woonzorgconcepten goed te kunnen monitoren en evalueren.

Hiervoor is een online tool ontwikkeld die bestaat uit vragenlijsten voor (ex)deelnemers, begeleiders en organisatie. Doel is om de werkzame bestanddelen van een vernieuwend woonzorgconcept te definiëren en te leren van ervaringen. Op basis van deze monitoring kiezen we of we deze vernieuwende woonzorgconcepten aan het bestaande aanbod toevoegen. De tweede uitvraag is gedaan. De respons kwam langzaam op gang, waardoor de eerste resultaten in het eerste kwartaal van 2023 in beeld zijn gebracht. De uitkomsten zijn gedeeld met alle deelnemende partijen, waardoor het onderlinge leren versterkt wordt. In het algemeen zijn alle betrokkenen positief over de verschillende projecten. Ook zijn er kritische opmerkingen geplaatst over bijvoorbeeld de samenwerking tussen partijen. Deze zijn besproken in de verschillende projectgroepen en hebben geleid tot verbeteracties in een aantal projecten.

### Time-outvoorzieningen

In de stadsgesprekken met cliënten, ervaringsdeskundigen, zorgorganisaties en vrijwilligersorganisaties is de wens voor time-outplekken aangegeven. In 2022 is samen met partners verkend wat hierin de wensen en mogelijkheden zijn. Er zijn 3 lijnen waarvan de mogelijkheden verder worden verkend:

- a. Inwoners die GGZ-behandeling ontvangen en de wens hebben voor een huiskamer in de wijk om gebruik van te maken om crisis te voorkomen. Deze lijn heeft door ziekte en vertrek van betrokken medewerkers verschillende eigenaren gehad. Op dit moment wordt gezocht naar een medewerker die dit onderwerp kan oppakken.
- b. Inloopvoorzieningen die ook buiten kantoortijden en in de weekenden en zon- en feestdagen open zijn, in nauwe samenwerking met Sociale Activatie en Herstel. Dit heeft een plaats gekregen binnen de aanbesteding SAH die inmiddels is afgerond. Partijen worden gestimuleerd om hier vorm en inhoud aan te geven.
- c. Beschermd thuis wonen in combinatie met een centrale ontmoetingsruimte realiseren in gebiedsontwikkelingen. Dit heeft voortdurend de aandacht van de regiovoerders wonen en zorg in de gebiedsontwikkelingen.

### Korte vooruitblik

#### Plannen tweede helft 2023:

- Communityfestival Wonen en zorg
- Uitvoering actieplan seniorenhuisvesting
- Uitvoering manifest Samenwerken voor goed wonen voor ouderen
- Vaststellen meerjarige prestatieafspraken met woningcorporaties
- Voorbereiden jongerenproject in de Oosterenk
- Afronden voorbereiding woonzorgproject de Tippe
- Opening Vriendenhuis voor langdurig daklozen



Manifest "Samen werken aan goed wonen voor ouderen"





Spoor 6 **Eén gezin, één plan**



## 7 Spoor 6

# Eén gezin, één plan

### Ontwikkelingen

In de vorige rapportage hebben we vermeld dat Spoor 6 is afgesloten als onderdeel van het programma en dat de principes van de Doorbraakmethode worden geïmplementeerd in de bestaande organisatie. Wel deden we de toezegging om in deze rapportage de voortgang van dat proces te vermelden.

### Update voortgang

In het eerste halfjaar van 2023 is een projectleider aangesteld om tot een implementatieplan en de daadwerkelijke implementatie te komen.

In de periode tussen afronding van het spoor en aanstelling van de projectleider, is het Instituut voor Publieke Waarden betrokken gebleven om medewerkers waar nodig te ondersteunen bij casussen die gebaat waren bij de Doorbraakmethode. Zo kon deze werkwijze in de tussentijd ook ingezet worden. Zij zijn op de achtergrond nu nog betrokken voor advies.

De projectleider heeft de ondersteuning van medewerkers bij de Doorbraakmethode inmiddels grotendeels overgenomen. Daarnaast heeft zij gesprekken gevoerd met betrokkenen en krijgt het implementatieplan steeds meer vorm. Daarbij wordt gekeken hoe een interdisciplinair team kan worden samengesteld, liefst binnen de bestaande structuren.

### Blik vooruit

In de komende tijd zal het implementatieplan afgerond en uitgevoerd worden zodat we waar nodig de Doorbraakmethode kunnen blijven inzetten om tot passende oplossingen voor onze inwoners te komen.



## 8 Communicatie

Omdat de Hervormingsagenda eind 2023 afloopt als programma, hebben we een voorstel uitgewerkt voor de communicatie over de resultaten. Hiervoor zetten we meerdere communicatiemiddelen in die elkaar aanvullen en versterken, onder meer een nieuwsbrief voor professionals. Deze is de eerste helft 2023 ontwikkeld en komt voor het eerst uit begin juli 2023.

Hiernaast heeft communicatie intern een presentatie gegeven over weerstand bij gedragsverandering. Hoe komt dit en wat kun je hieraan doen?

Voor de Proeftuin Samenspel in de wijk zijn de partners inzichtelijk gemaakt om zo een bewuste keuze te kunnen maken over de manier waarop zij betrokken worden. Voor de Proeftuin Samen voor een Stevige Basis is een video gemaakt over naschoolse activiteiten op SBO de Sluis als voorbeeld van succesvol project in deze proeftuin. Het Innovatielab heeft de afgelopen periode verslag gedaan van de bevindingen. Van dit verslag is door communicatie een laagdrempelige samenvatting gemaakt die gedeeld is met direct betrokkenen.

### Publiciteit

Over de volgende onderwerpen is de publiciteit verzorgd via persberichten en berichten op social media:

- Proeftuin Samenspel in de wijk en Proeftuin Samen voor een Stevige Basis.
- Stadsdialoog Gezondheid en de Stadsdialoog Armoede (Iedereen T€lt Festival).
- Evaluatie Relatie- en scheidings-team.
- Wonen en Zorg: aanbesteding voor nieuwe woonvormen, de samenwerking op het gebied van geclusterde woonvormen, het project Onder de Pannen en het Manifest samen werken aan goed wonen voor ouderen.

### Korte vooruitblik tweede helft 2023:

- Uitgave 'Nieuwsbrief ontwikkelingen sociaal domein' in juli, september en november 2023.
- Regelmatig delen content uit de nieuwsbrief op LinkedIn.
- Uitwerken overige communicatiemiddelen voor het delen van de resultaten van de hervormingsagenda.
- Opleveren en uitvoeren communicatiestrategie voor de Proeftuin Samenspel in de wijk en voor het Programma Wonen en Zorg.
- Strategisch advies en publicitaire ondersteuning Community Festival.



Stadsdialoog Gezondheid



Iedereen T€lt Festival

## 9 Monitoring

### Update voortgang

Monitoring gebeurt niet alleen door middel van cijfermatige data, maar veelal ook door gesprekscycli waarin informatie met partners en inwoners gedeeld en opgehaald wordt.

#### Lijn 1: Ontwikkeling monitoring sociaal domein gericht op bedrijfsvoering

De afgelopen jaren zijn een aantal grote projecten opgepakt die zich richten op de bedrijfsvoering in het sociaal domein. Denk hierbij aan het dashboard Caseload SWT, Sturingsinformatie Wmo en het dashboard Gespecialiseerde jeugdhulp. Voor deze projecten geldt dat deze in de eerste helft van 2023 volgens planning verder in ontwikkeling zijn. Ook zijn we met behulp van deze sturingsinformatie gestart met de voorbereidingen voor de eindrapportage van de Hervormingsagenda.

#### Lijn 2: Beter gebruik en verdere ontwikkeling bestaande monitoren en indexen

We blijven aandacht houden voor het gebruiken van bestaande monitoren en indexen. Ook blijven we actief aansluiten bij de ontwikkelingen rondom het Buurt-voor-Buurt Onderzoek.

#### Lijn 3: Ontwikkeling kwalitatieve en reflexieve monitoring

Ook in het eerste halfjaar van 2023 is binnen diverse sporen gewerkt met de opgezette gesprekscycli. Denk daarbij aan de gesprekstafels en de stadsdialoog in de sociale basis en het inzetten van reflexieve monitoring in de proeftuin Samenspel in de wijk. De opbrengsten van de reflexieve monitoring in de proeftuin Samenspel in de wijk worden in de vorm van een tussenevaluatie in de tweede helft van 2023 aangeboden aan de raad.



## 10 Financiën

Financieel overzicht totaalopgave Hervormingsagenda 2023 (in euro's)		2023
1b	Toegang dyslexiezorg	200.000
1d	Pilot Ambelt/ Samen voor een stevige basis	30.000
<b>Totaal in €</b>		<b>230.000</b>

In de vorige rapportage is gemeld dat de te realiseren besparingen door de inzet van BSO+ van €50.000,- en de eigen inzet van lokale teams jeugdzorg van €70.000,- meerjarig zijn gerealiseerd. Daarmee blijven nog twee besparingen over voor het laatste jaar van de Hervormingsagenda. Deze besparingen moeten in 2023 behaald worden met interventies uit spoor 3 Jeugd: Herstel in het gewone leven. Bij de voortgang van spoor 3 wordt verder ingegaan op de inhoudelijke stand van zaken van deze interventies.

Ontwikkeling dyslexiezorg 2018-2022					
	2018	2019	2020	2021	2022*
aantal toegewezen voorzieningen	638	626	482	485	389
aantal cliënten	294	311	258	252	213
<b>uitgaven in €</b>	<b>908.965</b>	<b>888.324</b>	<b>707.537</b>	<b>789.470</b>	<b>669.586</b>

\* voorlopige cijfers 2022

Bron: Dashboard Jeugdhulp gemeente Zwolle, peildatum 3 april 2023

### Dyslexie

Voor 2023 staat een besparing van €200.000,- gepland voor dyslexie. Met ingang van schooljaar 2022-2023 is in dat kader de proeftuin dyslexie van start gegaan.

De proeftuin loopt door tot en met schooljaar 2023-2024. Met de informatienota Stand van zaken proeftuin dyslexie van 23 april dit jaar is de Raad over de voortgang geïnformeerd.

De cijfers voor 2018 en 2019 vormden de basis voor de beoogde besparing. De tabel laat de verdere ontwikkeling vanaf 2020 zien. Met de kanttekening dat corona en de aanpak daarvan van invloed kunnen zijn geweest op de uitvoering van dyslexiezorg in vooral 2020 en 2021.

De cijfers laten een daling zien voor zowel aantal voorzieningen, aantal cliënten als kosten van dyslexiezorg. Nu de proeftuin dyslexie verder vorm krijgt, verwachten we de beoogde structurele besparing van €200.000,- te realiseren eind 2023.

### Samen voor een stevige basis

In een samenwerking tussen jeugd- en jongerenwerk van Travers en professionals van het Sociaal wijkteam wordt in het voortgezet onderwijs ingezet op groepen met dezelfde vraagstukken. Door tijdig de ervaren problemen te delen met de groep en bespreekbaar te maken, wordt zwaardere hulp voorkomen. We verwachten met deze interventie de beoogde besparing van €30.000,- te realiseren. Dit zullen we eind 2023 toetsen

### Landelijke Hervormingsagenda Jeugd

In mei is een principeakkoord bereikt over de inhoud van de Hervormingsagenda Jeugd. De Hervormingsagenda Jeugd bevat een breed pakket maatregelen om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Structureel zal worden geïnvesteerd in de landelijke kwaliteit en effectiviteit van jeugdhulp.

Ook komt er een aanpassing van de Jeugdwet, waardoor duidelijker wordt waarvoor kinderen en ouders hulp kunnen krijgen. Gemeenten worden verplicht bepaalde specialistische zorg regionaal in te kopen om beschikbaarheid en continuïteit van zorg beter te organiseren. Ook zullen wijkteams worden versterkt en moet betere samenwerking met bijvoorbeeld het onderwijs ervoor zorgen dat kinderen en jongeren meer in groepen worden ondersteund. Uithuisplaatsingen worden zoveel mogelijk voorkomen of in elk geval verminderd.

Aan de realisatie van de landelijke Hervormingsagenda is een fikse besparingsopgave gekoppeld door het Rijk. De komende twee jaar t/m 2025 wordt deze besparing door het Rijk nog niet gekort op het budget. Maar vanaf 2026 loopt voor Zwolle de totale korting op het gemeentefonds met betrekking tot de besparingsmaatregelen Hervormingsagenda Jeugd in een aantal jaar op naar € 8,7 mln. Omdat we in de afgelopen jaren al een aantal besparingen hebben gerealiseerd, moet van de € 8,7 mln die wordt gekort op het gemeentebudget nog € 4,8 mln daadwerkelijk bespaard worden.

In het coalitieakkoord en in het financieel perspectief is in 2023 de nog te realiseren besparing van € 4,8 mln verdeeld over 5 jaarschijven.

Cumulatief: 2023: 0,2 mln, 2024: 1,0 mln, 2025: 2,0 mln, 2026: 3,0 mln. 2027: 4,8 mln. Voor deze besparingen zijn nog geen extra interventies bepaald en ze staan los van de eerder in deze paragraaf beschreven besparing van het programma van onze lokale Hervormingsagenda. De verwachting is wel dat de hervormingen die we al uitvoeren voor 2023 en 2024 de ingeboekte besparing opleveren. Over het resterende bedrag dat bespaard moet worden (vanaf 2025), zijn nog geen besluiten genomen. Die besluiten zullen samenhangen met de verdere uitwerking van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd.

De landelijke Hervormingsagenda Jeugd is geen onderdeel van onze lokale Hervormingsagenda, maar de benodigde besparingen zullen wel deels behaald moeten worden met de in ons programma ingezette hervormingen.

### **De hervorming mogelijk maken**

De begrotingsindeling van het sociaal domein wordt in de begroting 2024 teruggebracht van 4 programma's naar 2 samenhangende programma's met 11 doelen. De samenhang tussen de doelen in de programma's sluit aan bij de bewegingen van de ingezette hervormingen, die ook na het programma doorlopen.

Deze nieuwe indeling helpt om lichte en preventieve vormen van ondersteuning snel en eenvoudig in te zetten. Daarmee voorkomen we onnodige uitgaven aan duurdere gespecialiseerde zorg en ontvangen inwoners beter passende ondersteuning. Deze ontwikkeling sluit aan op de organisatie brede verbetering van het begrotingsproces voor 2025.